

مجموعه مقالات همایش علمی

شهرداری به منزله نهاد اجتماعی

سید محمد هادی ایازی (رئیس همایش)

علی اصغر محکی (دبیر همایش)

مرتضی خسروی (دبیر اجرایی همایش)

سید رضا صالحی امیری (دبیر علمی همایش)



انتشارات تپا

همایش علمی شهرداری بهمنراه نهاد اجتماعی (نخستین: ۱۳۹۰، تهران)
همایش علمی شهرداری بهمنراه نهاد اجتماعی / رئیس همایش: محمدصادق ایازی؛
دبیر همایش علمی: علیرضا محسنی؛ دبیر اجرایی همایش: مرتضی خسروی؛
دبیر علمی همایش: رضا صالحی امیری؛ به سفارش معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
شهرداری تهران، اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی؛ شرکت اندیشه‌سرای شهر.

تهران، بهمن، ۱۳۹۰

ش.خ: جدول، نمودار

فرهنگ و اجتماع: ۵

نگاشت شهر: ۵

فیبا

شهرداری - ایران - کنگردها

نهادهای اجتماعی - ایران - کنگره‌ها

ایازی، سید محمدصادق، ۱۳۲۱ - . رئیس همایش

محسنی، علیرضا، ۱۳۲۲ . دبیر همایش

خسروی، مرتضی، ۱۳۲۱ . دبیر اجرایی همایش

صالحی امیری، رضا، ۱۳۴۰ - . دبیر علمی همایش

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران: اداره کل مطالعات اجتماعی و
فرهنگی

شرکت اندیشه‌سرای شهر (مدیر تولید)

۷۶۴۳ JS ۱۳۹۰ ۱۳۵۸۴

۳۵۲ ۱۶۰۹۵۵

۲۶۵۹۲۸۲



جلد چهارم

مجموعه مقالات معایش علمی
شهرداری به منزله نهاد اجتماعی

زمستان ۱۳۹۰

چاپ اول

۵

شماره نشر



اجرا

سمیه سیاه‌پشت

ویرایش متن، جدول‌ها، نمودارها و شکل‌ها

حبیب‌الله مهرجو، محمد وحیدی، زهره خیراندیش،

همکاران دیگر

فرهاد غایب، علی کاتب

طرح و اجرای جلد، آرایش صفحات،

سمیه صالح‌نیا

انتخاب فونت و حواشی متن

لوتوس، نازنین، بدر، میترا، زر - نازک، سیاه، لعیه

حروف استفاده‌شده

دوره فشرده و کشیده

مصطفی حیدری، محمد ابوالقاسمی، مسیح علیان

گروه همکاران

پناه‌میر

لیتوگرافی روی جلد، متن و حواشی

سعید صادقی مشتقین، محمد کریمی، زهره کیانی

گروه همکاران

چاپخانه کریمی

چاپ متن و روی جلد

مهدی کریمی، مسعود صوفی

گروه همکاران

صحافی کریمی

صحافی

محمد کریمی، محمود خسروی

گروه همکاران

سعید احمدی

مدیرمسئول

با سپاس از یاری‌های عباس زارع مهدیه، نادر صادقی، محمد رحیم طایفه

شماره ۷۰۷، برج سمرقند، جنت آباد جنوبی، تهران
freesa@mail.com

تعداد ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان، قیمت دوره: ۶۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۶۱۹-۷-۰

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۶۱۹-۹-۲

همه حقوق چاپ و نشر این اثر انحصاراً (طبق قرارداد) محفوظ است

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد

استفاده از مطالب با ذکر منبع بلااشکال است

مهرآوران:

تهران: میدان آرژانتین، بلوار بهیقي، خیابان چهاردهم شرقی، پلاک ۹، فروشگاه کتاب. تلفن: ۸۴۳۶۰

فهرست

- مشارکت شهروندی مبهم‌ترین مولفه تغییر رویکرد شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی اجتماعی براساس تحلیل دستاوردهای دو الگوی «شورایاری» و «مدیریت محله» ۱
- محمد رضا طالبی‌نژاد
- هویت، شهروندی فرهنگی و نقش شهرداری ها ۳۷
- دکتر احمد رضایی، نریمان محمدی
- نهادهای اجتماعی در مدیریت شهری: مرور سه تجربه در ایران: (شورایاری، سازمان‌های محله‌محور (CBOs)، طرح مدیریت محله) ۶۱
- دکتر عبدالحسین کلانتری، کاوه مظفری، پیام روشنفکر
- استراتژی‌های تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات در تحقق نهاد اجتماعی شهرداری ها ۹۵
- تأکید بر کنش متقابل شهروندان و مدیریت شهری ۹۵
- دکتر معصومه مطلق
- طراحی الگو و سامانه مرکز مدیریت سلامت منطقه شهری ۱۲
- دکتر بهزاد دمازی و دیگران

ح مجموعه مقالات همایش علمی شهرداری به منزله نهاد اجتماعی: جلد چهارم

سنجش رضایتمندی و نقش مشارکتی شهروندان در اجرای پروژه‌های زیربنایی

شهرداری (مطالعه موردی: شهرداری زاهدان).....

دکتر عیسی ابراهیمزاده، شمس‌الله کاظمی‌زاد

شناسایی چالش‌های پیش روی مشارکت شهروندان تهرانی در فعالیت‌های شهری و

ارائه چهارچوبی جهت رفع آن.....

دکتر اصغر شریفی، فاطمه اسلامی

گرم‌خانه‌ها، ضرورت‌ها، قوانین موضوعه، تشکیلات: با توجه به گرم‌خانه در دست

ساخت جنب رود کن در منطقه ۹ شهرداری تهران.....

دکتر محمدرضا جلیلی‌ساز

وضعیت مطلوب فرهنگی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴.....

دکتر ناصر مهدوی، علیرضا پاسدار

شناخت وضعیت اعتماد نهادی و عوامل مؤثر بر اعتماد نهادی به شهرداری تهران.

دکتر سید احمد فیروزآبادی

جایگاه و نقش مدیریت شهری (شهرداری و شورا و مردم) در توسعه کالبدی شهرک

امیریه.....

دکتر شهرام امیرانتخابی، فردین اسدی

چالش‌های ساختاری، نهادی - اداری و مدیریتی شهرداری‌ها به منزله یک نهاد

اجتماعی.....

دکتر سید علی حسینی، شیوا دلیری

مطالعه تطبیقی منشورهای شهری در جهان: بازتعریف نقش شهرداری‌ها.....

دکتر مژگان عظیمی هاشمی، ندا رضوی‌زاده

بوستان ولایت و تأثیر آن بر احساس امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: محله زمزم)..... ۳۹۳
دکتر احمد رضایی، اعظم همتی

شهرداری‌ها و راهکارهای دستیابی به منابع مالی پایدار..... ۴۱۷
مسعود داوری‌نژاد مقدم، بهاره مجربی‌کرمانی، میترا شادپی، سیده‌مهديه سراپی

الزامات آموزشی ارتقاء شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی..... ۴۵۳
سید محمدحسین حسینی، معصومه مطور

ضرورت بازتعریف نیازهای شهروندی برای دستیابی به توسعه پایدار (در ایران افق
۱۴۰۴)..... ۴۷۵
کاظم منافی شرف‌آباد

تربیت شهروندی ضرورت یک نهاد اجتماعی..... ۵۰۵
سجاد صالحی کردآبادی، سمیه ثابت

سازوکارهای تغییر به سوی یادگیرندگی در سیستم مدیریت شهری در راستای
نهادسازی اجتماعی..... ۵۲۵
سوده بیات

نقش نهادهای غیردولتی محله نارمک در مشارکت‌های مردمی..... ۵۷۷
احمد محمدولی

آموزش شهروندی؛ ضرورتی برای ارتقای شهرداری به نهاد اجتماعی..... ۵۹۳
دکتر حمید شفیع‌زاده، هدی سادات محسنی

امنیت فضاهای شهری در چهارشنبه‌سوری؛ سازمان‌دهی فضاهای عمومی شهر برای
برپایی جشن..... ۶۱۵
عسل براتی، حمیدرضا علوی‌زاده

ی مجموعه مقالات همایش علمی «شهرداری بد منزه نهاد اجتماعی»: جلد چهارم

وضعیت شهروندی در مدیریت شهری با تأکید بر شهر تهران
دکتر حیدر لطفی، امیر عباس مفرد

نقش ارزیابی تأثیر اجتماعی در افزایش مشارکت عمومی (مطالعه موردی: طرح ارزیابی
اجتماعی مجموعه فرهنگی - ورزشی نونهالان)
فتاح آقازاده، آیدا شیوا

مشارکت اجتماعی شهروندان در شهرداری: پیش‌نیاز و بسترساز اجتناب‌ناپذیر تبدیل
شهرداری از یک سازمان خدماتی به یک نهاد اجتماعی
دکتر سید سعید راشد زاهدانی، محسن زهری، علی عربی

شهر، این محصول بشری، مجموعه‌ای از «کالبد و اجتماع» را دربرمی‌گیرد و انسان شهرنشین را در سطحی بسیار وسیع و در بستری از ارتباطات پیچیده، به سویی رهنمون می‌سازد که علی‌القاعده باید جهت‌گیری آن در راستای دستیابی او به «کمال انسانیّت و حیات طیّبه» باشد؛ چرا که شهر، فقط یک سکونت‌گاه نیست، بلکه «آبادی» است که باید «روح اجتماع» در آن متبلور شده و هویت بگیرد.

باید پذیرفت که شهر، تجلی‌گاه «مناسبات و عرصه تولید اجتماعی» است و اساس پیدایش شهر و گسترش شهرنشینی در دنیای امروز بر مبنای «همکاری و تعامل نیروهای اجتماعی» ساکن در آن برای «پاسخگویی بهتر به نیازهای مشترک» بوده اما تعمق در سیر و سیره پرفراز و نشیب شهرها، بیانگر آن است که متأسفانه شهر به عنوان یک «محیط صرف جغرافیایی» که تنها جمعیتی در آن زیست می‌کنند، نگرسته شده و نه به عنوان یک «سازه اجتماعی» و بستری «پویا و زنده

برای تعالی انسان‌ها» در درون آن؛ و قطعاً تالی چنین نگاهی انسان‌های درون شهر را ملقب به «شهروشین» خواهد کرد و نه «شهروند» دارای هویت و روح و روان.

البته، باید اذعان نمود که هر پدیده‌ای در جامعه شهری دارای یک «وجه اجتماعی» است که در «ساحت برنامه‌ریزی شهری» و «ساختار مدیریت شهری» بتوان به گونه‌ای فعالیت‌ها را تنظیم کرد که به «توسعه اجتماعی» ذیل محورهای اساسی «معنویت»، «عقلانیت» و «عدالت» کمک کند و طبیعتاً این امر بیشترین کمک را به ارتقای حس تعلق اجتماعی، هویت‌یابی و تأمین نیازهای روحی و روانی شهروندان خواهد کرد که متأسفانه خلأ این فزایندها در کلاتشهرها «محسوس و محرز» است.

کارآمدی‌سازی شهرداری در ارائه کمی و کیفی خدمات به شهروندان صرف‌نظر از «کارکرد اجتماعی» آن، فلسفه رویکرد شهر پایدار را عینیت نمی‌بخشد و در این رویکرد ساکنان شهر به‌عنوان شرکا و متفعان اصلی فرایند توسعه خدمات شهری شناخته می‌شوند که به منظور تحقق آن باید کارکردهای خدماتی را که مبتنی بر زیست شهری استاندارد می‌باشد، در نظر گرفت؛ زیرا خدمات شهری بخش مهمی از قلمروی شهرداری بوده که همانند «پلی کوچک شهر، شهروند و شهرداری» را به هم متصل می‌کنند و با توجه به این نقش بهم است که باید مدیریت شهری در یابد آسیب‌شناسی عملکردی، اثربخشی کارکردی‌اش در فضاهای شهری موجود تا چه اندازه کارآمد و یا ناقص و نامتناسب بوده است.

افزایش «کیفیت زندگی شهری به همراه پیرنگ شدن نقش اجتماعات محلی»، از مزایای اتخاذ رویکردهای اجتماعی شهرداری

می‌باشد که اجتماعات محلی را به عنوان «پایه‌ای اساسی برای توسعه پایدار» می‌پذیرد؛ اما در رویکرد پیشین، «شهروندی» در حد «مردم متقاضی خدمات شهری» باقی می‌ماند؛ لیکن تأکید رویکرد اجتماع محور در مدیریت نوین شهرداری به تبدیل شدن «شهروندی» به شهروندان فعال است و در این بین «پدیده خدمات شهری» هم نقشی اساسی دارد.

از آنجا که نگاه مدیریت خردگرای انسان محور به عنوان زیرشاخه‌ای از گفتمان مدیریت دینی به شهر، شهروند و شهرداری، می‌طلبد که باید آسایش عینی و آرامش ذهنی شهروندان مورد توجه باشد، ضروری است که گفتمان مدیریت شهری با رویکردی اجتماعی، «پی‌ریزی» و «پیگیری» شود تا آرمان‌هایی همچون «شهر انسانی و انسان شهری» محقق گردد؛ از این رو می‌بایست «کالبد شهر» و «ساختار شهروندی» را اساساً با در نظر گرفتن «کارکرد و عملکرد» اجتماعی شهرداری توسعه دهیم؛ و این به منزله تأمین توان «نیازهای خدماتی» و «خواسته‌های روحی و روانی» است.

توجه به این امر که شهر و شهرداری با شهروندان معنا می‌یابد ما را به این امر واقف خواهد کرد که اگر برخی از کلانشهرهای ما و جهان، امروزه با تراکم معضلات اجتماعی که فرساینده کالبد شهر و ساخت شهروندی هستند، شناخته می‌شوند، دلیل آن چیزی جز «غفلت» از جنبه‌های اجتماعی در فضای زیست شهری نیست و به همین خاطر باید بارها تأکید کرده‌ام که در ساختار مدیریت شهری بایستی درباره سازگار نمودن «تغییرات تکنولوژیک» با «تغییرات اجتماعی» دغدغه دائمی داشت؛ چرا که در رویکرد اجتماعی به مدیریت شهر تأکید می‌شود که هیچ توسعه و رشد کالبدی در شهر پذیرفته نیست مگر اینکه از قبل

درباره ابعاد و آثار فرهنگی و اجتماعی آن فکر شده باشد.

در رویکرد اجتماعی قطعاً به این واقعیت برخوایم خورد که شهرداری متعهد و موظف است که در منش و روش توسعه‌گرایانه خود، تئوآن خلق «شهر خوب» و تربیت «شهروند خوب» را پیگیری کرده و با پیوند زدن توسعه کالبد شهر با تعالی روحی شهروندان، زندگی شهری را برای آنها مؤمنانه و زیبا و در نهایت به حیات طیبه رهنمون سازد.

شهرداری تهران درصدد است تا بتواند نیازهای اجتماعی و فرهنگی شهر و شهروندان را از طریق مطالعه و تحقیق علمی به درستی شناسایی کرده و بین یافته‌های پژوهشی در سطوح راهبردی و کاربردی و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و اجرا، پیوند کارآمد و مستمر برقرار نماید که برنامه‌ریزی و اجرای همایش «شهرداری به منزله نهاد اجتماعی» در این راستا ارزیابی می‌شود.

تلاش و مساعی ما در چند سال اخیر با کاربست رویکرد اجتماعی همین بوده که «شهر ما انسانی‌تر» و «انسان‌های ما شهری‌تر» از پیش باشند تا در بسط و تعمیق پارامترهایی همچون معنویت، عقلانیت، پشرفت و عدالت دست‌یافتنی‌تر از گذشته شده اما این نیاز به همراهی و همدلی نخبگان علمی و عملی دارد؛ به گونه‌ای که تهران به عنوان الگوی ممتاز الهام‌بخش دیگر شهرهای ما و جهان اسلام باشد که امید است انتشار کتاب‌هایی پیرامون موضوع «شهرداری به منزله نهاد اجتماعی» نیز مقوم گام‌های ما در این مسیر باشد. آمین.

و ما توفیقی إلا بالله علیه توکلت و إلیه انیب

محمدباقر قالیباف

تغییر در ماهیت پدیده‌ها و مسائل کلان استراتژیک یکی از ویژگی‌های دوران مدرن به شمار می‌آید. دامنه این تغییر و تحولات در تمامی سطوح خُرد و کلان و در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، بین‌المللی و مدیریتی مشهود و قابل لمس است. از جمله این مسائل و تحولات، تغییر در ساختار مدیریت شهر است. در اینجا دغدغه‌ها و مسائل جدیدی از جمله رقابت برای جهانی‌شدن شهرها، حل مسائل و معضلات شهرنشینی (ترافیک، آلودگی هوا، معضلات اخلاقی، فرهنگی، منابع پایدار مالی، مشارکت شهروندی، مدیریت مسکن و اراضی شهری) برای مدیریت کلان‌شهرها مطرح می‌شود و بر این اساس مدیریت شهری به‌ویژه در کلان‌شهر موظف و مجبور به تغییر در ساختار اداری - نهادی خود و نیز ایجاد تحول در کارکردها و وظایف خود می‌شوند. در این چهارچوب است که مدیریت شهری باید از وضعیت سنتی و تاریخی خود فاصله بگیرد و از نهادی صرفاً خدماتی و اداری به نهادی پُردامنه و

اجتماعی تغییر ماهیت یابد. از آنجاکه این تحول به سادگی میسر نیست و به تأملات و بررسی های علمی و پژوهشی نیاز دارد، مشارکت نخبگان و دانشگاهیان برای طی کردن این مسیر و تغییر وضعیت مدیریت شهری حائز اهمیت فراوان است. در همین راستا، شهرداری تهران بر آن شد تا با یاری اساتید، پژوهشگران و دانشگاهیان متخصص در مسائل شهری و علوم اجتماعی، اقتصادی، مدیریت و سایر رشته های مرتبط، همایش تغییر وضعیت شهرداری از نهاد خدماتی به نهاد اجتماعی را برگزار کند. با توجه به حلال ادبیات در این حوزه، برگزارکنندگان همایش در ابتدا کوشیدند مفهوم محورهای همایش را تنقیح و مشخص نمایند. منظور از تبدیل و یا ارتقا، اصلاح و تغییر وظایف، مأموریت ساختارهای مدیریت شهری تهران از نهاد صرف ارائه کننده خدمات به موقعیت راهبری، تأثیرگذاری، مشارکت جویی و مشارکت طلبی، مدیریت فراگیری مسائل شهری، مدیریت جامع پدیده ها، مسائل، روندها و چالش ها و آسیب های فرهنگی اجتماعی و نهایتاً پذیرش مشروعیت عمومی و حقوقی نهاد شهرداری از سوی نهادهای حاکمیتی و عمومی و شهروندان می باشد. در واقع در این رویکرد شهرداری نباید در کنار سایر نهادهای خدماتی (مثل آب، برق، گاز و...) قرار گیرد و صرفاً به عنوان سازمان متولی امور جاری و یا حتی عمرانی شهر شناخته شود بلکه واجد ویژگی ها و صفاتی شود که در سایر نهادهای اجتماعی مثل خانواده، دولت، مذهب، آموزش و پرورش، اوقات فراغت و... قرار می گیرد.

ویژگی های ذاتی نهادهای اجتماعی. رفع نیازهای مهم و اساسی آدمی از قبیل تأمین امنیت، رفع نیازهای فیزیولوژیک، جامعه پذیری و غیره است. اکنون با توجه به تجارب مثبت بین المللی و جهانی باید

گفت که شهرداری در قامت یک نهاد عمومی غیردولتی باید بتواند بعضی از وظایف نهادهای اجتماعی سنتی، به علاوه نیازهای مدرن شهرنشینی، ارتقای کیفیت زندگی شهری در شهرهای جهانی مثل تهران را در دایره شهر مدیریت و تمشیت کند و نقش فعالانه‌ای در رفع نیازهای شهروندان در حوزه شهری بیابد. به این ترتیب شهرداری مانند دولت به عنوان نهاد نهادها عمل می‌کند البته در امور شهری. این مطلب به معنی تصدی کلیه وظایف سازمان‌های تخصصی نیست؛ لذا در این همایش به ولاکاو، مفاهیم مربوطه، تجارب، ایده‌ها و روش‌های تغییر پرداخته می‌شود.

در پایان باید تصریح کرد شهرداری تهران طی دو دهه گذشته اقدامات مهمی را در این مسیر انجام داده که در اینجا مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در واقع پذیرش مسئولیت‌هایی چون سلامت شهروندان، آموزش شهروندی، ایجاد فضاهای گذران اوقات فراغت برای شهروندان، ورود به حوزه زنان سرپرست خانوار و سالمندان و همچنین برنامه‌ریزی و فعالیت اجتماعی برای گروه‌های سنی از جمله کودکان و سالمندان برای بالا بردن کیفیت زندگی، و ورود به رفع آسیب‌های اجتماعی در فضاهای مختلف شهری، از مهم‌ترین اقدامات شهرداری در محورهای مختلف مسائل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بوده که اجاب می‌کند شهرداری تهران در شکل نهادی اجتماعی مطرح شود.

اهداف کلان همایش

۱. ایجاد فرصتی برای بازاندیشی و تأمل در خصوص تغییر رویکرد و ارتقای وضعیت شهرداری تهران توسط نخبگان و جلب توجه به مردم به این موضوع؛

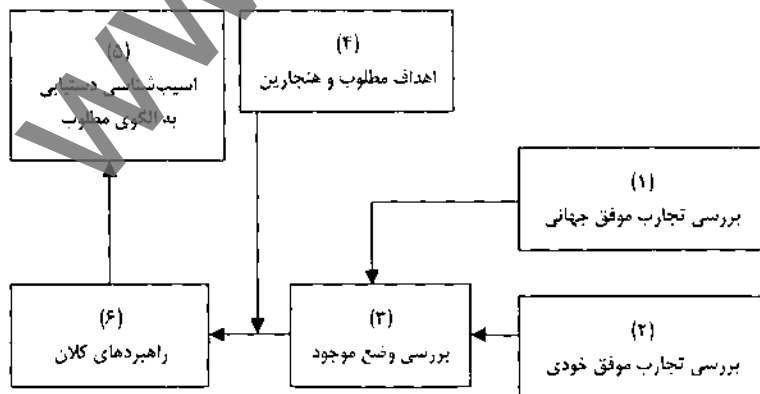
۲. ایجاد زمینه لازم برای انتخاب راهبردهای کلان و اجرایی مدیریت شهری تهران به منظور ارتقای جایگاه آن از نهاد خدماتی به نهاد اجتماعی؛

۳. جلب مشارکت نخبگان، اساتید و صاحب نظران برای تحقق و ارتقای موقعیت اجتماعی - فرهنگی شهرداری تهران.

اهداف فرد همایش

۱. مرور ادبیات موجود و تجميع آنها در قالب این همایش؛
۲. بررسی تجارب موفق مدیریت شهری در سایر کشورها برای تبدیل وضعیت مدیریت شهری به نهاد اجتماعی در کلان شهر تهران؛
۳. تعیین و تعریف اهداف و جایگاه مطلوب برای شهرداری تهران به منزله نهاد اجتماعی؛
۴. بررسی راهکارها و راهبردهای مناسب برای حرکت به سمت وضع مطلوب؛
۵. بررسی تجارب و وضعیت موجود در مدیریت شهری.

چهارچوب کلی و مفهوم شناسی



محورهای برگزاری همایش

براساس مباحث مطرح شده در کمیته علمی همایش، محورهای هفت گانه زیر برای برگزاری همایش مشخص شد:

۱. مباحث پایه

۱-۱. مفهوم شناسی؛ تبیین جایگاه و موقعیت، ضرورت ها و ویژگی های مدیریت شهری به عنوان نهاد اجتماعی (ضرورت بازنگری در تعریف شهرداری به منزله یک سازمان خدمات محور)؛

۱-۲. تبیین نظری شهرداری به منزله نهاد اجتماعی؛

۱-۳. مطالعه زمینه های لازم برای تحقق مدیریت شهری به منزله نهاد اجتماعی؛

۱-۴. بررسی تحول جایگاه شهرداری در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور پس از انقلاب اسلامی؛

۱-۵. جایگاه شهرداری و مدیریت شهری در نظام حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران (تقسیم کار ملی و محلی)؛

۱-۶. شهرداری و ارتقای جایگاه شهروندی در مدیریت یکپارچه شهری؛

۱-۷. شهرداری و بازتعریف نیازهای شهروندی در چشم انداز ۱۴۰۴.

۲. تجارب

۲-۱. تجزیه و تحلیل تجارب جهانی در تبدیل وضعیت مدیریت شهری از سازمان خدماتی به نهاد اجتماعی (بررسی تطبیقی مدیریت یکپارچه شهری در کشورهای آسیایی و اروپایی)؛

۲-۲. تجزیه و تحلیل تجارب مدیریت شهری در کلان شهرهای

ایران برای ایفای وظایف جدید در قالب نهاد اجتماعی (بررسی ظرفیت‌ها، امکانات و منابع موجود شهرداری‌ها):

۳-۲. تحلیل موقعیت کنونی مدیریت شهری از حیث برخورداری از ویژگی‌های نهاد اجتماعی.

۳. راهبردها و راهکارهای ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی در شهروندان و شهر

۳-۱. استراتژی‌های تحقق نهاد اجتماعی در شهر و شهروندان

۳-۱-۱. روش‌ها و راهبردهای فرهنگی حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی در مدیریت شهری؛

۳-۱-۲. روش‌ها و راهبردهای جلب مشارکت اجتماعی شهروندان در حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۳-۱-۳. روش‌ها و راهبردهای اقتصادی - عمرانی و توسعه‌ای حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۳-۲. راهکارهای مردمی شدن شهرداری (از مردم، با مردم، برای مردم).

۴. الزامات و زمینه‌های ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی در حوزه مدیریت شهری

۴-۱. اهداف، وظایف و مأموریت‌های جدید مدیریت شهری در شرایط شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۴-۲. الزامات ساختاری، سازمانی و تشکیلاتی تحقق نهاد اجتماعی؛

۴-۳. الزامات مدیریتی، منابع انسانی و آموزشی برای تحقق ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی؛

۴-۴. بررسی و ارزیابی بسترهای حقوقی - قانونی و اداری برای ارتقای موقعیت شهرداری تهران به عنوان نهاد اجتماعی؛

۴-۵. وضعیت منابع مالی (پایدار) در تبدیل شهرداری به نهاد اجتماعی؛

۴-۶. ظرفیت تکنولوژی‌های اطلاعاتی و رسانه‌ای در مدیریت شهری یکپارچه؛

۴-۷. نظارت‌پذیری شهرداری و شرایط شکل‌گیری نهاد اجتماعی.

۵. چالش‌ها

۵-۱. موانع و مشکلات سیاسی و اجرایی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی؛

۵-۲. تداخل و تعارض‌های وظایف شهرداری آتی با سایر نهادها و سازمان‌ها و راهکارهای بروزرفت؛

۵-۳. چالش‌های مدیریتی، تشکیلاتی و ساختاری؛

۵-۴. موانع و چالش‌های حقوقی و قانونی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی؛

۵-۵. موانع و چالش‌های اقتصادی و مالی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی؛

۵-۶. موانع و چالش‌های فرهنگی و اجتماعی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی؛

۵-۷. موانع و چالش‌های نظارتی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی.

۶ ترسیم وضعیت مطلوب شهرداری به‌منزله نهاد اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴

۶-۱. وضعیت مطلوب فرهنگی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴؛

۶-۲. وضعیت مطلوب اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴؛

۳-۶. وضعیت مطلوب مدیریت شهری در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴:

۴-۶. طراحی شاخص‌های شهرداری به منزله نهاد اجتماعی در افق

چشم‌انداز ۱۴۰۴.

۷. قدرت، امنیت و سیاست شهری

۱-۷. رابطه بین قدرت و نشانه‌های شهری:

۲-۷. فضاهای شهری و نقش آنها در امنیت و ناامنی شهری:

۳-۷. طراحی شهری در ارتباط با فضاسازی شهری، نشانه‌سازی و

رابطه آنها با قدرت و حکمرانی در شهر:

۴-۷. نقش سیاست‌گذاری شهری در تحقق شهرداری به منزله نهاد

اجتماعی.

سازوکارهای اجرایی

به منظور اجرای هرچه بهتر همایش از طریق معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری تهران و نیز مدیر کل و کارشناسان اداره کل مطالعات فرهنگی شهرداری تهران، اعضای کمیته علمی همایش مشخص شدند که لیست و اعضای آن در ادامه آمده است. اعضای کمیته علمی همایش در خصوص طراحی محورها، انتخاب مسئولان محورها، اعلام نظر در مورد داوری چکیده مقالات و نحوه داوری آنها، سفارش مقالات و در نهایت داوری مقالات، مشارکت فعالانه و مجادله‌ای با کمیته علمی همایش مسئول داشته‌اند که جا دارد از تک‌تک این عزیزان سپاسگزاری و قدردانی شود. لازم به ذکر است داوری چکیده مقالات و نیز داوری اصلی مقالات با تعیین محورهای نظری، روشی و ویرایشی مشخص انجام شده است.

داوران همایش: دکتر سید رضا صالحی امیری، دکتر غلی‌اصغر

محکمی، دکتر تقی آزاد ارمکی، دکتر رحمت‌الله صدیق سروستانی، دکتر مسعود کوثری، دکتر حمید شفیع‌زاده، دکتر سروش فتحی، دکتر پرویز پیران، آقای سید رضا مصطفوی (مشاور محترم معاونت اجتماعی - فرهنگی شهرداری)، سردار مرتضی طلایی (رئیس محترم کمیسیون اجتماعی - فرهنگی شهرداری تهران)، احمد مسجدجامعی (عضو محترم شورای اسلامی شهر تهران)، دکتر مهرداد نوابخش، دکتر منصور وثوقی، دکتر سید محمود نجفی حسینی، دکتر ابراهیم حاجیانی، دکتر محمد سلطانی‌فر، دکتر داود کریمی، دکتر محمد رضایی، دکتر آیت میرزایی، دکتر حسین ایمانی جاجرمی

تقدیر و تشکر

کمیته علمی همایش لازم می‌داند از همکاری کلیه اساتید، پژوهشگران و محققانی که با ارسال مقالات خود بر غبار محتوای این همایش علمی افزوده‌اند سپاس‌گذاری کند. همچنین از کمیته اجرایی همایش که در چاپ و انتشار مجموعه مقالات همایش، قبول رحمت کردند، تقدیر می‌شود. در پایان از کلیه عزیزانی که در دبیرخانه کمیته علمی برای وصول، ارسال برای داوری، اعمال نظرات داوری، تماس‌های مستمر با نویسندگان مقاله و آماده‌سازی آثار، همت و تلاش فراوان مبذول داشته‌اند، تشکر نماید.

سید رضا صالحی امیری

دبیر علمی همایش